

Begroeting en openingswoord

Stellen we ons in de aanwezigheid van + de Vader, de Zoon, de heilige Geest. Amen.

Welkom allemaal, op deze ochtend, fijn dat u bent gekomen. Zoals u hebt gezien en zoals we hebben aangekondigd, is de inrichting van de kerk wat veranderd. De voorste rijen banken zijn verwijderd en in de plaats daarvoor zijn comfortabele stoelen gekomen. Als het echt koud wordt zullen we warme kussens erin leggen.

Vorige week, het was nog eind oktober, vierden we Allerzielen. Nu zijn we echt in de maand november aangekomen. Een maand waarin mens en natuur zich naar binnen keren. Waarin de natuur met zijn prachtige kleuren toch stilte en rust uitstraalt. Het is ook de maand waarin we het einde van het kerkelijk jaar naderen.

In die stille momenten gaan onze gedachten als vanzelf naar vergankelijkheid. Naar eindigheid. Vandaag gaat het over een geloof in eeuwig leven, een leven voorbij de dood. Geen geringe levensvraag, geen geringe geloofsvraag. En zeker ook aanwezig nu we in deze tijd van het jaar onze overledenen gedenken. Sommigen hebben een sterk geloof in een hiernamaals. Anderen geloven dat er niets is. Weer anderen hebben sterke twijfel, denken dat er toch wel iets moet zijn. Maar wat? De meerderheid erkent misschien: 'Ik weet het niet'. Wat niet hetzelfde is als: 'Het laat me koud'. Het is een vraag die ons bezighoudt.

Maken we het een moment stil in onszelf, hier op deze 'rustplaats van het leven', en vragen we daarna God om ontferming.

Overweging

2 Makkabeeën 7: 1-2.9-14, Lucas 20: 27-38

Opstanding. Leven na de dood. Of beter: leven voorbij de dood. Kunnen we daar eigenlijk over spreken als het niet tot onze ervaring behoort? Woorden schieten tekort, omdat wij niet verder kunnen kijken dan de wereld waarin wij leven. Een perspectief over de grens van de dood is niet in te denken. Onzegbaar. Onkenbaar. Het woord 'leven' (leven voorbij de dood) maakt de voorstelling wellicht ook te menselijk, maar we kunnen niet anders. Misschien kent u het lied 'Tears in heaven' van Eric Clapton (jaren '90). Daarin vraagt hij zich af, na een tragisch ongeval van zijn 4-jarig zoontje: Als ik je nu even in de hemel zou zien, ben je dan nog hetzelfde? Ken je dan mijn naam? Houd je dan mijn hand vast? Maar, zo zingt hij, ik weet ook: in de hemel daar is het eeuwig, daar zijn geen tranen, daar is vrede.

In het Evangelie wordt Jezus met de kwestie van eeuwig leven geconfronteerd via de Sadduceëen: een groep welgestelde priesters, machthebbers, die niet geloven in opstanding of hiernamaals. Ze vinden het een absurde gedachte en trekken het in het belachelijke. Er waren zeven broers. De oudste broer trouwt met een vrouw, maar de man gaat al jong dood. Daarna trouwt de vrouw met de tweede broer. Ook hij gaat al snel dood. Zo trouwt ze één voor één met alle broers. Op het laatst sterft ze zelf. Zevenmaal getrouwd geweest, met wie zal zij dan getrouwd zijn na de opstanding, vragen ze. Jezus zegt: jullie denken dat het voorbij de dood is zoals hier, in dit leven. Maar daar is geen plaats, geen tijd, daar wordt niet gegeten, daar wordt niet getrouwd. We sterven, maar blijven levend in God. Zoals ook Abraham, Isaäk en Jacob onze levende voorvaderen zijn.

Het geloof in de opstanding, in eeuwig leven, rijpt in de 2e eeuw voor Christus, de tijd van de eerste lezing. De Makkabeeën (Joodse priesters) worden door Grieks gezinde overheersers vreselijk gemarteld en gedood omdat ze wat hun heilig is niet willen afzweren. Zonder enige angst zijn de broers bereid tot het uiterste te gaan, te sterven. Wat een moed; wie vandaag zou zover kunnen gaan? Wat een onbegrensd vertrouwen dat de dood niet het einde zal zijn. Dat God hen zal laten opstaan tot eeuwig leven vanuit zijn onvoorwaardelijke liefde.

Die onvoorwaardelijke liefde manifesteert zich in een wereld die in de geest van God is, en zo een schakel in een groter proces van wording. Dat is wanneer we voelen wat in de kern goed is. Ons verre houden van wat het leven bedreigt. Een spoor, hoe klein ook, achterlaten dat een weg opent voor anderen. Het zijn geen 'snelle' stappen die we in dit leven zetten, maar 'trage' ervaringen die uit het leven

ontstaan; zoals vrede, dankbaarheid en kunnen zeggen dat ergens 'onze zegen op rust'.

Thuis heb ik al een hele tijd een boekje van bisschop Tiny Muskens (overleden in 2013). Herhaaldelijk kwam hij in het nieuws vanwege zijn progressieve ideeën en door zijn nabijheid met de armsten in de samenleving. In dat boek wordt hij geïnterviewd door Arjan Broers. En het heeft een prachtige titel: "Opmaat tot eeuwigheid". Een opmaat. In de muziek: een korte onbeklemtoond noot die leidt naar de noot waar het om gaat. Ofwel: een kleine gebeurtenis kan een opmaat zijn tot iets veel groters. Onze eigen persoonlijkheid is iets van voorbijgaande aard, maar in ieder van ons is het verlangen naar contact met God. Verlangen naar een diepere kracht die door jou heen kan leven. Het is aan ons om dat te bewerken, te laten groeien. Dat is een opmaat. Als je het leven beleeft en bewerkt in vrede, in dankbaarheid, dan wordt de grens met de dood minder scherp. Een opmaat. Als voorproefje van eeuwigheid waar geen tranen zijn en vrede is.

Het eeuwige is wat blijvend is in Gods naam en zo een schakel in een groter verband. Hoe klein je je ook voelt, en welke stappen je ook zet, we mogen vertrouwen op iets dat groter is dan onszelf. Dan is geloven in een leven voorbij de dood een uitgangspunt voor het leven nu. Dan breekt de eeuwigheid al in ons leven door.

Cecile Kuijpers
6/11/2022

